

טיוטת חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הליכי מס
ומענקי סיוע), התשפ"ד-2023 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הליכי מס ומענקי סיוע), התשפ"ד-2023, המצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מהכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ד. בהתאם לסעיף 88(ב) בתקנון הכנסת לבקש מהכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

לנוכח מתקפת הטרור הרצחנית שהתרחשה ביום 7 באוקטובר 2023, הכריז שר הביטחון באותו היום על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום 12 באוקטובר 2023, לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל. הכרזה זו מוארכת מזמן לזמן, ונכון לעתה עומדת בתוקף עד יום 9 בנובמבר 2023. כמו כן, הוכרז בצבא הגנה לישראל (להלן – צה"ל) על מבצע "חרבות ברזל", וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה.

במסגרת האירועים האמורים, נערך גיוס מילואים רחב, לכל המערכים במערכת הביטחון. מרחב עוטף עזה ואזורים נוספים במדינת ישראל הוכרזו כשטח צבאי סגור שהכניסה אליהם אסורה, וביישובים רבים בישראל התושבים התבקשו להתפנות מבתיהם נוכח האירועים. על רקע המצב החרגי, ומכיוון שניהול המערכה מקשה על קיום שגרה רגילה ועל עמידה בזמנים הקבועים בחיקוק, הן במגזר הציבורי והן במגזר הפרטי, יש צורך בקידום תיקון חקיקה זמני להארכת מועדים לעת הזו.

על רקע זה, מוצע להאריך תקופות ולדחות מועדים לביצוע פעולות הקבועים בחקיקת המס. מטרת החוק המוצע היא הארכת תוקפן של תקופות קצובות בזמן שנקבעו בדיני המס להליכים שונים, אשר מנהלים הנישום ורשות המסים (להלן – הרשות) זה מול זה, וזאת משום שיכולתיהם של הנישומים ושל הרשות לנהל את אותם הליכים בתקופה זו, מוגבלות מאוד.

בהתאם לכך, מוצע לקבוע הסדר שלפיו אם יום תחילתה של תקופה לביצוע פעולה, מהתקופות המפורטות בסעיף 2(ב) להצעת החוק, חל לפני תום "התקופה הקובעת" כהגדרתה בחוק המוצע – שהיא תקופה של שלושה חודשים שתחילתה ביום 7 באוקטובר 2023 (להלן – התקופה הקובעת) – והיום האחרון של התקופה שנקבעה לביצוע הפעולה, חל במהלך התקופה הקובעת או בחודשיים שאחריה, יידחה היום האחרון כאמור בתקופה שאורכה כאורך התקופה הקובעת. זאת, כדי לתת פרק זמן נוסף להתארגנות לביצוע הפעולה גם לאחר תום התקופה הקובעת.

במקביל, בהתחשב בכך שגם יכולתה של הרשות לנהל הליכים שונים מוגבלת בתקופה זו, מוצע כי הארכת התקופות תחול גם על הליכים שונים שמנהלת הרשות מול הנישום, בין השאר, בנוגע למועדים להוצאת שומות, כדי לא לפגוע ביכולת הטיפול באותם הליכים.

הוראה נפרדת בסעיף 3 להצעה עוסקת בהוספת ימים למניין תקופות בעניין מכירת דירת מגורים מזכה לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן – חוק מיסוי מקרקעין).

מוצע לקבוע כי שר האוצר יהיה רשאי, בצו, להאריך את התקופה הקובעת, בתקופות נוספות שלא יעלו על שלושה חודשים כל אחת, אם נוכח כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות

הארכה עקב המצב הבטחוני המיוחד כהגדרתו בסעיף המוצע, ובלבד שמשך ההארכה הכולל לא יעלה על תשעה חודשים. הארכה כאמור יכול שתהיה דרך כלל או לעניינים מסוימים לפי החוק המוצע.

יצוין כי ביום 6 בנובמבר 2023 פורסמה ברשומות הצעת חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (החלטות מינהליות ופעולות כלפי רשות ציבורית, אומנה לילדים, תקופות כהונה, תאגידים, בתי דין מינהליים ותכנון ובנייה), התשפ"ד-2023, העוסקת בהארכת תקופות ודחיית מועדים מול רשויות, על רקע מלחמת חרבות ברזל, ובכלל כך גם בדחיית מועדים בהליכים בפני בתי דין מינהליים. ואולם ענייני הליכי המס יוסדרו כאמור בהצעת חוק נפרדת זו, המבוססת ברובה על חקיקת דחיית המועדים בענייני מס שחלה בתקופת הקורונה, קרי חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים בענייני הליכי מס ומענקי סיוע (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקוני חקיקה), תש"ף-2020.

עוד יצוין כי נושא הארכת תקופות ודחיית מועדים בענייני עיצומים כספיים, גם אלו המוטלים מכוח דיני המס, מוסדר בחוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (אישורים רגולטוריים, עיצומים כספיים ובדיקת מתקני גז), התשפ"ד-2023.

כמו כן, נושא הארכת תקופות ודחיית מועדים בהליכים בפני בתי משפט, כולל מועדי הגשת ערעורים, מוסדר בהכרזת שר המשפטים בדבר החלת תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום מיוחד), התשנ"א-1991.

ענייני דחיית תשלומים לרשות וכן הסדרה לעניין עשיית פעולות בין פרטים, ביחס למשרתי כוחות הביטחון, למפונים מבתיים וכן לנפגעים במערכה, קבועים בחוק דחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023.

מוצע לאשר עקרונית את טיוטת החוק בממשלה ולהסמיך את ועדת השרים לחקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת. כמו כן, מוצע לפנות ליו"ר ועדת הכנסת לפי תקנון הכנסת, בבקשה לכנס את הוועדה, כדי שתחליט על קיצור תקופת ההנחה של הצעת החוק לפני הדיון בקריאה הראשונה, בהתאם לאמור בסעיף 81 לתקנון הכנסת, וכן בבקשה להתיר את הדיון בקריאה השנייה ביום הנחת ההצעה על שולחן הכנסת, לפי סעיף 88 לתקנון הכנסת.

תזכיר החוק בעניין זה פורסם להערות הציבור ביום למשך כשבעה ימים עד ליום 12 בנובמבר 2023. מאחר שבמועד העברת טיוטת החוק למזכירות הממשלה טרם הסתיימה התקופה להערות ציבור, ככל שיתקבלו הערות מהותיות הן יוצגו בפני הממשלה בישיבת הממשלה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה / תקציב

בשנת 2023 אבדן הכנסות ממסים מוערך בסך 40 מיליון ש"ח, בשנת 2024 תוספת הכנסות ממסים מוערכת בסך 170 מיליון ש"ח.

השפעת המצבה על כוח האדם
אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
מצורפת חוות דעתו של היועץ המשפטי של משרד האוצר.

סיווגים

מגיש: שר האוצר

כ"ה בחשון התשפ"ד
09 בנובמבר 2023

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

טיוטת חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הליכי מס ומענקי סיוע), התשפ"ד-2023 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

לנוכח מתקפת הטרור הרצחני שהתרחשה ביום 7 באוקטובר 2023, הכריז שר הבטחון באותו היום על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9ג(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9ג(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, ביום 12 באוקטובר 2023, לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל והכרזה זו מוארכת מעת לעת. כמו כן, הוכרז בצבא הגנה לישראל על מבצע "חרבות ברזל", וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה.

במסגרת כך נערך גיוס מילואים רחב, לכל המערכים במערכת הביטחון. מרחב עוטף עזה ואזורים נוספים במדינת ישראל הוכרזו כשטח צבאי סגור שהכניסה אליהם אסורה, וביישובים רבים בישראל התושבים התבקשו להתפנות מבתיהם נוכח האירועים. על רקע המצב החרגי, ומכיוון שניהול המערכה מקשה על קיום שגרה רגילה ועל עמידה בזמנים הקבועים בחיקוק, מוצע להאריך תקופות ולדחות מועדים לביצוע פעולות הקבועים בחקיקת המס. מטרת החוק המוצע היא הארכת תוקפן של תקופות קצובות בזמן שנקבעו בדיני המס להליכים שונים, אשר מנהלים הנישום ורשות המסים זה מול זה, וזאת משום שיכולותיהם של הנישומים ושל הרשות לנהל את אותם הליכים בתקופה זו, מוגבלות מאוד.

מוצע לקבוע הסדר שלפיו אם יום תחילתה של תקופה לביצוע פעולה, מהתקופות המפורטות בסעיף 2(ב) להצעת החוק, חל לפני תום שלושה חודשים שתחילתה ביום 7 באוקטובר 2023 (להלן – **התקופה הקובעת**), והיום האחרון של התקופה שנקבעה לביצוע הפעולה, חל במהלך התקופה הקובעת או בחודשיים שאחריה, יידחה היום האחרון כאמור בתקופה שאורכה כאורך התקופה הקובעת. זאת, כדי לתת פרק זמן נוסף להתארגנות לביצוע הפעולה גם לאחר תום התקופה הקובעת.

הוראה נפרדת בסעיף 3 להצעה עוסקת בהוספת ימים למניין תקופות בעניין מכירת דירת מגורים מזכה לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963.

מוצע לקבוע כי שר האוצר יהיה רשאי, בצו, להאריך את התקופה הקובעת, בתקופות נוספות שלא יעלו על שלושה חודשים כל אחת, אם נוכח כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות הארכה עקב המצב הבטחוני המיוחד כהגדרתו בסעיף המוצע, ובלבד שמשך ההארכה הכולל לא יעלה על תשעה חודשים.

הארכה כאמור יכול שתהיה דרך כלל או לעניינים מסוימים לפי החוק המוצע.

מוצע לאשר עקרונית את טיוטת החוק בממשלה ולהסמיך את ועדת השרים לחקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת. כמו כן, מוצע לפנות ליו"ר ועדת הכנסת לפי תקנון הכנסת, בבקשה לכנס את הוועדה, כדי שתחליט על קיצור תקופת ההנחה בהתאם לאמור בסעיפים 81 ו-88 לתקנון הכנסת.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם :

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם :

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה :

לנוכח כל האמור, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

10. ס. נ. ג.

חתימה

היועץ המשפטי של משרד האוצר
תפקיד

עו"ד אסי מסינג
שם

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הליכי מס ומענקי סיוע), התשפ"ד-2023.

ב. עיקרי החוק המוצע ומטרותיו

במסגרת מלחמת חרבות ברזל שפרצה בישראל ביום 7 באוקטובר 2023, הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום 12 באוקטובר 2023, לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל. הכרזה זו מוארכת מזמן לזמן, ונכון לעתה עומדת בתוקף עד יום 9 בנובמבר 2023 וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה. במסגרת כך נערך גיוס מילואים רחב, לכל המערכים במערכת הביטחון. מרחב עוטף עזה ואזורים נוספים במדינת ישראל הוכרזו כשטח צבאי סגור שהכניסה אליהם אסורה, וביישובים רבים בישראל התושבים התבקשו להתפנות מבתיהם נוכח האירועים. על רקע המצב החריג, ומכיוון שניהול המערכה מקשה על קיום שגרה רגילה ועל עמידה בזמנים הקבועים בחיקוק, מוצע להאריך תקופות ולדחות מועדים לביצוע פעולות הקבועים בחקיקת המס. מטרת החוק המוצע היא הארכת תוקפן של תקופות קצובות בזמן שנקבעו כדיני המס להליכים שונים, אשר מנהלים הנישום ורשות המסים זה מול זה, וזאת משום שיכולותיהם של הנישומים ושל הרשות לנהל את אותם הליכים בתקופה זו, מוגבלות מאוד.

מוצע לקבוע הסדר שלפיו אם יום תחילתה של תקופה לביצוע פעולה, מהתקופות המפורטות בסעיף 2(ב) להצעת החוק, חל לפני תום תקופה של שלושה חודשים שתחילתה ביום 7 באוקטובר 2023 (להלן – התקופה הקובעת) – והיום האחרון של התקופה שנקבעה לביצוע הפעולה, חל במהלך התקופה הקובעת או בחודשיים שאחריה, יידחה היום האחרון כאמור בתקופה שאורכה כאורך התקופה הקובעת. זאת, כדי לתת פרק זמן נוסף להתארגנות לביצוע הפעולה גם לאחר תום התקופה הקובעת.

הוראה נפרדת בסעיף 3 להצעה עוסקת בהוספת ימים למניין תקופות בעניין מכירת דירת מגורים מזכה לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963.

מוצע לקבוע כי שר האוצר יהיה רשאי, בצו, להאריך את התקופה הקובעת, בתקופות נוספות שלא יעלו על שלושה חודשים כל אחת, אם נוכח כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות הארכה עקב המצב הבטחוני המיוחד כהגדרתו בסעיף המוצע, ובלבד שמשך ההארכה הכולל לא יעלה על תשעה חודשים. הארכה כאמור יכול שתהיה דרך כלל או לעניינים מסוימים לפי החוק המוצע.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

ייחקק חוק חדש בשם חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הליכי מס ומענקי סיוע), התשפ"ד-2023.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי

בשנת 2023 אבדן הכנסות ממסים מוערך בסך 40 מיליון ש"ח, בשנת 2024 תוספת הכנסות ממסים מוערכת בסך 170 מיליון ש"ח..

ה. הערות שהתקבלו לתזכיר

תזכיר החוק בעניין זה פורסם להערות הציבור ביום למשך כשבעה ימים עד ליום 12 בנובמבר 2023. סיכום ההערות שהתקבלו ישלח בסמוך לוועדת השרים וככל שיתקבלו הערות מהותיות הן יוצגו במהלך הדיון בטיוטת החוק.

ו. עמדת המשנה ליועצת המשפטית (כלכלי) היא כי אין מניעה משפטית לקדם את הצעת החוק.

ז. להלן נוסח החוק המוצע:

טיוטת חוק מטעם הממשלה:

**טיוטת חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הליכי מס ומענקי סיוע),
התשפ"ד-2023**

1. הגדרה
בחוק זה, "התקופה הקובעת" – תקופה של שלושה חודשים שתחילתה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023).
2. הארכת תקופות ודחיית מועדים לעניין הליכי מס ומענקי סיוע
(א) חל יום תחילתה של תקופה שנקבעה בהוראות החיקוקים המפורטים בסעיף קטן (ב) לפני תום התקופה הקובעת, והיום האחרון של התקופה האמורה חל בתקופה הקובעת או בחודשיים שאחריה, יידחה היום האחרון כאמור בתקופה שאורכה כאורך התקופה הקובעת.
(ב) אלה התקופות שעליהן תחול הוראת סעיף קטן (א):
(1) בפקודת מס הכנסה¹:
(א) סעיף 64, בסעיף קטן (ב)(2)(א)-ו(7), ובסעיפים קטנים (ה) ו-(ז)(1);
(ב) סעיף 64א, בסעיף קטן (א) רישא, בסעיף קטן (א1) – לעניין תקופת 60 הימים הקבועה בו, ובסעיף קטן (ב)(1);
(ג) סעיף 66א(א)(2) – לעניין הגשת השגה;
(ד) סעיף 85ג(ג) – לעניין התקופה להגשת דוח;
(ה) סעיף 119א(ו) רישא – לעניין תקופת 21 הימים הקבועה בו;
(ו) סעיף 130, בסעיף קטן (א)(2), בסעיף קטן (ד)(1), ובסעיף קטן (יא)(2) רישא – לעניין תקופת 30 הימים הקבועה בו;
(ז) סעיף 131ה(א)(1);
(ח) סעיף 145(א)(2) ו-(3);
(ט) סעיף 145ב(א)(1) – לעניין תקופת 30 הימים הקבועה בו;
(י) סעיף 147(א);

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(יא) סעיף 150(א);

(יב) סעיף 152(ג);

(יג) סעיף 160(א) – לעניין תקופת שש השנים הקבועה בו;

(יד) סעיף 167(א);

(טו) סעיף 168 רישא – לעניין תקופת השבועיים הקבועה בו;

(2) בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975²:

(א) סעיף 39(א), בפסקה (1) – לעניין תקופת 90 הימים הקבועה בה, ובפסקה (2) – לעניין תקופת 180 הימים הקבועה בה;

(ב) סעיף 64(ב);

(ג) סעיף 77(ב);

(ד) סעיף 79(א) ו-(ב);

(ה) סעיף 82(א) ו-(ד);

(ו) סעיף 95(ב), למעט ערעור על החלטת המנהל שניתנה בשל ניהול פנקסי חשבונות או רשומות בסטייה מהותית;

(ז) סעיף 113, בסעיף קטן (א), ובסעיף קטן (ג) – לעניין הגשת ערר;

(3) בפקודת המכס³ – סעיף 190;

(4) בתקנות המכס (חישוב ערכם של טובין שיובאו לשימוש עצמי), התשס"ז-2006⁴ – תקנות 4 ו-5;

(5) בחוק מסים עקיפים (מס ששולם ביתר או בחסר), התשכ"ח-1968⁵ – בהגדרה "התקופה הקובעת" שבסעיף 1;

(6) בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963⁶ (להלן – חוק מיסוי מקרקעין):

² ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

⁴ ק"ת התשס"ז, עמ' 97.

⁵ ס"ח התשכ"ח, עמ' 156.

⁶ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.

(א) סעיף 15, בסעיף קטן (ה), בפסקה (1) – לעניין התקופה הקבועה בו להגשת בקשה להקטין את שיעורי המקדמה הקבועים בסעיף קטן (ב), ובפסקה (2), ובסעיף קטן ו(1);

(ב) סעיף 49(א), בפסקה (7) להגדרה "אופציה";

(ג) סעיף 49כא(א);

(ד) סעיף 49לב2(א);

(ה) סעיף 75(ג);

(ו) סעיף 75א;

(ז) סעיף 78;

(ח) סעיף 85;

(ט) סעיף 85א;

(י) סעיף 87;

(יא) סעיף 88;

(7) בתקנות מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (מס רכישה), התשל"ה-1974⁷ – תקנה 2(א1)(2):

(8) בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959⁸ (להלן – חוק לעידוד השקעות הון):

(א) סעיף 51ד רישה – לעניין תקופת 12 החודשים הקבועה בו;

(ב) סעיף 51ט(א);

(9) בחוק עידוד התעשייה (מסים), התשכ"ט-1969⁹, בסעיף 23(א) – לעניין תקופת שנת המס הנדרשת להגשת דוח במאוחד;

(10) בחוק לעידוד תעשייה עתירת ידע (הוראת שעה), התשפ"ג-2023¹⁰, בסעיף 5(ד)(5), בפסקאות משנה (א) ו-(ג) – לעניין תקופת 90 הימים הקבועה בהן;

⁷ ק"ת התשל"ה, עמ' 140.

⁸ ס"ח התשי"ט, עמ' 234.

⁹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 232.

¹⁰ ס"ח התשפ"ג, עמ' 564.

(11) בחוק מס קנייה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952¹¹ :

(א) סעיף 5ג(ב) ;

(ב) סעיף 5ה(א) ו-(ב) ;

(12) בחוק הבלו על דלק, התשי"ח-1958¹² :

(א) סעיף 9(ד) ;

(ב) סעיף 10 ;

(ג) סעיף 15(ג) ;

(13) בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961¹³ – סעיף 36א(ב) ;

(14) בתקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף), התשל"ג-1973¹⁴ :

(א) תקנה 9(א) ;

(ב) תקנה 11 ;

(15) בחוק מיסוי רווחים ממשאבי טבע, התשע"א-2011¹⁵ :

(א) סעיף 14(ב) ;

(ב) סעיף 15(א) ו-(ד) ;

(ג) סעיף 20טז(א) ;

(16) בחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) התש"ף-2020¹⁶ – סעיף 20(א) ;

(17) בחוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התשפ"ב-2022¹⁷ – סעיף 15(א)(1).

¹¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 344.

¹² ס"ח התשי"ח, עמ' 160.

¹³ ס"ח התשכ"א, עמ' 100.

¹⁴ ק"ת התשל"ג, עמ' 1682.

¹⁵ ס"ח התשע"א, עמ' 806.

¹⁶ ס"ח התש"ף, עמ' 298.

¹⁷ ס"ח התשפ"ב, עמ' 972.

(ג) המועד הקבוע בהגדרה "בניין להשכרה" שבסעיף 53א(א)(3) לחוק לעידוד השקעות הון, לעניין הגשת בקשה לאישור תוכנית, יידחה בתקופה שאורכה כאורך התקופה הקובעת.

3. הארכת תקופת
לעניין דירה יחידה
ודירת מגורים מזכה
בחוק מיסוי
מקרקעין

"הוראות חוק מיסוי מקרקעין" – הוראות חוק מיסוי מקרקעין המפורטות להלן:

(1) סעיף 9(ג1)(2)(ב), (ג1)(2)(ב1)(2)(ב), ו-1(ג1)(4)(ב);

(2) סעיף 49(1);

(3) סעיף 49ה(א)(2) ו-4(4);

"תקופה מוגדרת" – תקופה הקבועה בהוראה מהוראות חוק מיסוי מקרקעין;

(ב) חלה תקופה מוגדרת, כולה או חלקה, בתקופה הקובעת, יידחה היום האחרון של התקופה המוגדרת בשלושה חודשים שתחילתם במועד כמפורט להלן, לפי המאוחר:

(1) היום האחרון של התקופה הקובעת;

(2) היום האחרון של התקופה המוגדרת לפי הוראות חוק מיסוי מקרקעין, אילולא הוראות סעיף זה.

שר האוצר רשאי, בצו, להאריך את התקופה הקובעת, בתקופות נוספות שלא יעלו על שלושה חודשים כל אחת, אם נוכח כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת עקב המצב הביטחוני המיוחד, ובלבד שמשך ההארכה הכולל לפי סעיף זה לא יעלה על תשעה חודשים; הארכת התקופה הקובעת לפי סעיף זה יכול שתהיה דרך כלל או לעניינים מסויימים לפי חוק זה; לעניין זה, "המצב הביטחוני המיוחד" – המצב הביטחוני השורר במדינה, שבשלו הוכרז מצב מיוחד בעורף כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951¹⁸, ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023).

4. הארכת התקופה
הקובעת

לנוכח מתקפת הטרור הרצחנית שהתרחשה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), הכריז שר הביטחון באותו היום על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (ראו י"פ 11675, התשפ"ד, עמ' 319 ועמ' 324). בהתאם לסעיף 9(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום כ"ז בתשרי התשפ"ד (12 באוקטובר 2023), לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל. הכרזה זו מוארכת מזמן לזמן, ונכון לעתה עומדת בתוקף עד יום כ"ה בחשוון התשפ"ד (9 בנובמבר 2023) (ראו י"פ 11691, התשפ"ד, עמ' 430; י"פ 11695, התשפ"ד, עמ' 458; י"פ 11725, התשפ"ד, עמ' 642; י"פ 11738, התשפ"ד, עמ' 728; וי"פ 11766, התשפ"ד, עמ' 906). כמו כן, הוכרז בצבא הגנה לישראל (להלן – צה"ל) על מבצע "חרבות ברזל", וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה.

במסגרת האירועים האמורים, צה"ל ערך גיוס מילואים רחב, לכל המערכים בצה"ל ובמערכת הביטחון. מרחב עוטף עזה ואזורים נוספים במדינת ישראל הוכרזו כשטח צבאי סגור שהכניסה אליהם אסורה, וביישובים רבים בישראל התושבים התבקשו להתפנות מבתיהם נוכח האירועים. בשל המצב החרגי, ומכיוון שניהול המערכה מקשה על קיום שגרה רגילה ועל עמידה בזמנים הקבועים בחיקוק, הן במגזר הציבורי והן במגזר הפרטי, יש צורך בקידום תיקון חקיקה זמני להארכת מועדים לעת הזו.

על רקע זה, מוצע להאריך תקופות ולדחות מועדים לביצוע פעולות הקבועים בחקיקת המס. מטרת החוק המוצע היא הארכת תוקפן של תקופות קצובות בזמן שנקבעו בדיני המס להליכים שונים, אשר מנהלים הנישום ורשות המסים (להלן – הרשות) זה מול זה, וזאת משום שיכולותיהם של הנישומים ושל הרשות לנהל את אותם הליכים בתקופת חירום זו, מוגבלות מאוד.

בהתאם לכך, מוצע לקבוע הסדר שלפיו אם יום תחילתה של תקופה לביצוע פעולה, מהתקופות המפורטות בסעיף 2(ב) להצעת החוק, חל לפני תום "התקופה הקובעת" כהגדרתה בחוק המוצע – שהיא תקופה של שלושה חודשים שתחילתה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) (להלן – התקופה הקובעת) – והיום האחרון של התקופה שנקבעה לביצוע הפעולה, חל במהלך התקופה הקובעת או בחודשיים שאחריה, יידחה היום האחרון כאמור בתקופה שאורכה כאורך התקופה הקובעת. זאת, כדי לתת פרק זמן נוסף להתארגנות לביצוע הפעולה גם לאחר תום התקופה הקובעת. כך לדוגמה, הצעת החוק כוללת הוראות שלפיהן התקופה להגשת השגה על שומה תוארך, אם התקופה כאמור הסתיימה במהלך התקופה הקובעת או בחודשיים שאחריה, וזאת כדי ליתן שהות להגשת השגות לנישומים שלא היתה בידם אפשרות להגיש השגה בתקופה זו, וכן יחול ההסדר המוצע על הודעות או בקשות שונות המוגשות לרשות, ובכלל זה לעניין מענקים.

במקביל, בהתחשב בכך שגם יכולתה של הרשות לנהל הליכים שונים מוגבלת בתקופה זו, מוצע כי הארכת התקופות תחול גם על הליכים שונים שמנהלת הרשות מול הנישום, בין השאר בנוגע למועדים להוצאת שומות, כדי לא לפגוע ביכולת הטיפול באותם הליכים.

כך לדוגמא, אם היום האחרון של תקופה לפי אחד מהחיקוקים המנויים בסעיף 2(ב) להצעת החוק צריך היה לחול 10 ימים לאחר תחילתה של התקופה הקובעת, הוא יידחה ויחול 10 ימים מיום סיומה של

התקופה הקובעת. וכן, אם היום האחרון של תקופה לפי אחד מהחיקוקים המנויים בהצעת החוק היה צריך לחול בתוך החודשיים שאחרי סיום התקופה הקובעת, הוא יידחה, לפי הצעת החוק, ויחול שלושה חודשים (כאורך התקופה הקובעת), מהמועד האחרון של התקופה לביצוע הפעולה. יובהר כי במקרים שבהם חיקוק מסוים שאינו מנוי בהצעת חוק זו, מפנה לחיקוק מהחיקוקים המפורטים בהצעת החוק, לרבות לעניין משך התקופה לעשיית פעולה, תחול הארכת התקופה המוצעת; כך למשל, סעיף 145א2 לפקודת מס הכנסה, שעניינו שומה חלקית, וסעיף 20טו(ב) לחוק מיסוי רווחים ממשאבי טבע, התשע"א-2011, שעניינו שומת היטל, המפנים לסעיף 145א(א) לפקודת מס הכנסה, שעניינו סמכות לשום.

הוראה נפרדת בסעיף 3 להצעת החוק עוסקת בהוספת ימים למניין תקופות בעניין מכירת דירה יחידה ודירת מגורים מזכה לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן – חוק מיסוי מקרקעין). יצוין כי ביום כ"ב בחשוון התשפ"ד (6 בנובמבר 2023) פורסמה ברשומות הצעת חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (החלטות מינהליות ופעולות כלפי רשות ציבורית, אומנה לילדים, תקופות כהונה, תאגידים, בתי דין מינהליים ותכנון ובנייה), התשפ"ד-2023 (ראו הצעת חוק – הממשלה, התשפ"ד, עמ' 116), העוסקת בהארכת תקופות ודחיית מועדים מול רשויות, על רקע מלחמת חרבות ברזל, ובכלל כך גם בדחיית מועדים בהליכים בפני בתי דין מינהליים. ואולם ענייני הליכי המס יוסדרו כאמור בהצעת החוק נפרדת זו, המבוססת ברובה על חקיקת דחיית המועדים בענייני מס שחלה בתקופת הקורונה, קרי חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים בענייני הליכי מס ומענקי סיוע (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקוני חקיקה), תש"ף-2020.

עוד יצוין כי נושא הארכת תקופות ודחיית מועדים בענייני עיצומים כספיים, גם אלו המוטלים מכוח דיני המס, מוסדר בחוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (אישורים רגולטוריים, עיצומים כספיים ובדיקת מתקני גז), התשפ"ד-2023.

כמו כן, נושא הארכת תקופות ודחיית מועדים בהליכים בפני בתי משפט, כולל מועדי הגשת ערעורים, מוסדר בהודעות לפי תקנה 2(א) לתקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום מיוחד), התשנ"א-1991 (ראו י"פ 11669, התשפ"ד, עמ' 308; י"פ 11765, התשפ"ד, עמ' 906). ענייני דחיית תשלומים לרשות וכן הסדרה לעניין פעולות בין פרטים, ביחס למשרתי כוחות הביטחון, למפונים מבתיים וכן לנפגעים במערכה, קבועים בחוק דחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023.

סעיף 1

מוצע לקבוע כי "התקופה הקובעת" תהיה תקופה של שלושה חודשים שתחילתה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023).

סעיף 2

מוצע כי לגבי התקופות המפורטות בסעיפי החוק המנויים בסעיף 2(ב) המוצע, יידחה המועד האחרון שלהן בתקופה שאורכה כאורך התקופה הקובע, אם התקיימו לגביהן שני התנאים הבאים: (א) יום תחילתן חל לפני תום התקופה הקובעת; (ב) היום האחרון שלהן חל בתקופה הקובעת או בחודשיים שאחריה. כמו כן, מוצע כי אם חל המועד המפורט בסעיף 2(ג) המוצע בתקופה הקובעת או בחודשיים שאחריה, הוא יידחה

בתקופה שאורכה כאורך התקופה הקובעת.
ואלה התקופות שאותן מוצע להאריך והמועד שאותו מוצע לדחות בהתאם לסעיפי החוק המנויים בסעיף
2(ב) ו-1(ג) להצעת החוק:

מס הכנסה:

- (1) תקופות להגשת הודעות שונות על ידי נישום בנוגע לחברת בית, וכן מועדי השגה ושומה בנוגע לחברת בית;
- (2) תקופות להגשת הודעות שונות על ידי נישום בעניין חברה משפחתית;
- (3) תקופות להגשת השגה על ידי בן זוג;
- (4) תקופה לדיווח של ישות-אם סופית בקבוצה רב-לאומית;
- (5) תקופה להשגה על החלטה לגבות חוב מס מנעבר;
- (6) תקופות להגשת ערעורים שונים לפני הוועדה לקבילות פנקסים;
- (7) תקופה לפרסום עמדות חייבות בדיווח;
- (8) תקופה לקביעת שומה;
- (9) תקופה לעיון חוזר בהחלטת פקיד שומה על פסילת ספרים בשל אי רישום תקבול;
- (10) תקופה לתיקון שומה לאחר הרשעה בעבירה;
- (11) תקופה להגשת השגה על שומה;
- (12) תקופה לקבלת השגה בהעדר הסכם או צו;
- (13) תקופה למתן החזר מס בעקבות שומה;
- (14) תקופה לקביעת שומת ניכויים;
- (15) תקופה להגשת השגה על שומת ניכויים.

מס ערך מוסף:

- (1) תקופה למתן החזר במקרה שבו ניתנה הוראה לבדוק את פנקסיו של העוסק או נשהחלו בחקירה לגבי חשד בביצוע עבירה לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, בידי עוסק;
- (2) תקופה למתן מענה לבקשות מנהל;
- (3) תקופה להוצאת שומה;
- (4) תקופה לתיקון שומה וקביעת מס;
- (5) תקופה לזכות השגה;
- (6) תקופת ערעור על החלטת מנהל בנושא פסילת ספרים;
- (7) תקופה לתיקון פגם בניהול פנקסי חשבונות או רשומות;
- (8) תקופה להגשת ערר על החלטת מנהל בעניין הוצאת חשבונית.

מכס:

- (1) תקופת הודעה על תביעה להשבת תפוס;
- (2) תקופת להגשת ערר לגבי טובין;
- (3) תקופה לדרישת תשלום בחסר או להגשת בקשה להשבת סכום ששולם ביתר (מכס, מס קנייה, בלו).

מיסוי מקרקעין:

- (1) תקופה להגשת בקשה להפחתת שיעורי מקדמה מס שבח;
- (2) תקופה למתן תשובה בבקשה להפחתת שיעורי מקדמה מס שבח;
- (3) תקופה להגשת השגה על החלטת המנהל על בקשה להפחתת שיעורי מקדמה מס שבח והתקופה להחלטת המנהל בהשגה זו;
- (4) תקופה למתן הודעה למנהל על מכירת אופציה;
- (5) תקופה למתן הודעה למנהל על הסכם למכירת זכויות במתחם פינוי-בינוי ומכירת זכות לפי תמ"א 38;
- (6) תקופה למתן הודעה למנהל על הקצאה באיגוד מקרקעין;
- (7) תקופה למתן הודעה למנהל על עסקה המותנית בתנאי עתידי;
- (8) תקופה למתן הודעה בדבר סכום המס שמוסר ההצהרה על מכירת זכות במקרקעין חייב בו, לפי הצהרתו;
- (9) תקופה לקביעת שומה במכירת זכות במקרקעין;
- (10) תקופה לתיקון שומה;
- (11) תקופה לתיקון שומה בשינויי מבנה;
- (12) תקופה להגשת השגה על שומה ומתן החלטה;
- (13) תקופה להגשת ערר לוועדת ערר;
- (14) תקופה לקבלת היתר לבניית דירת מגורים לצורך חישוב החזר ממס רכישה.

עידוד השקעות הון:

- (1) תקופה למתן הודעה על שנת בחירה לחברה מוטבת;
- (2) תקופה להגשת בקשה לאישור מראש לזכאות להטבות במסלול החלופי ולהחלטת המנהל בבקשה זו;
- (3) תקופה למתן הודעה לפקיד השומה על הגשת דוח מאוחד לחברות אם ובת שלהן מפעלים תעשייתיים שהם בני קו ייצור אחד;
- (4) תקופה למתן אישור הרשות לחדשנות ותקופה למתן הודעה למנהל, בעניין רכישת אמצעי שליטה בחברה מזכה.
- (5) מועד להגשת בקשה לאישור תכנית בעניין בניין להשכרה.

מס קניה:

(1) תקופה להוצאת שומה;

(2) תקופה לתיקון שומה.

בלו:

(1) תקופה להגשת בקשה למתן הישבון;

(2) תקופה להגשת בקשה להחזר בלו על דלק;

(3) תקופה לפקיעת החלטת המנהל לביטול או התליית רישיון יצרן בהעדר הגשת תובענה פלילית.

מס רכוש וקרן פיצויים:

(1) תקופה להגשת תביעה לפיצויים;

(2) תקופה לתיקון החלטת המנהל בהחלטה על פיצויים;

(3) תקופה להגשת ערר.

מיסוי רווחים ממשאבי טבע:

(1) תקופות להוצאת שומה;

(2) תקופות להגשת השגה.

מענקי קורונה:

(1) תקופות להגשת השגה.

סעיף 3

באשר למניין הימים במכירת דירת מגורים מזכה, כאמור בהוראות חוק מיסוי מקרקעין המפורטות בסעיף 3 המוצע להצעת החוק (להלן – הוראות חוק מיסוי מקרקעין), מאחר שתהליכים הנוגעים למכירת דירה מצריכים תקופת היערכות, מוצע לאפשר הארכה של שלושה חדשים מהיום האחרון של התקופה הקובעת, או שלושה חודשים מהיום שבו היתה אמורה להסתיים התקופה הרלוונטית לפי הוראות חוק מיסוי מקרקעין, לפי המאוחר מביניהן; וכל זאת, אם התקופה שנקבעה לנישום לפי הוראות חוק מיסוי מקרקעין, חלה או חלקה, בתקופה הקובעת, וזאת גם אם מועד סיומה של התקופה שנקבעה כאמור לא חל בתקופה הקובעת. במקרה זה, כל מי שחלק מתקופת ההיערכות העומדת לרשותו לפי הוראות חוק מיסוי מקרקעין חל בתקופה הקובעת, יעמדו לרשותו שלושה חודשים נוספים לביצוע המכירה.

כך למשל, מי שעבורו התקופה לפי הוראות חוק מיסוי מקרקעין אמורה להסתיים ביום כ"ג בתשרי התשפ"ד (8 באוקטובר 2023), כך שיום אחד מתוכה חל בתקופה הקובעת, יעמדו לרשותו שלושה חודשים נוספים מהיום האחרון של התקופה הקובעת, קרי יום כ"ו בטבת התשפ"ד (7 בינואר 2024), עד יום כ"ח

באדר ב' התשפ"ד (7 באפריל 2024).

מי שעבורו התקופה לפי הוראות חוק מיסוי מקרקעין אמורה להסתיים ביום כ"א באדר א' התשפ"ד (1 במרס 2024), יעמדו לרשותו שלושה חודשים נוספים מיום זה, קרי עד יום כ"ד באייר התשפ"ד (1 ביוני 2024).

ואלה התקופות המוסדרות בהוראות חוק מיסוי מקרקעין:

- (1) תקופה למכירת דירת מגורים לעניין קביעת שיעור מס רכישה לדירה יחידה;
- (2) תקופה של החזקת דירת מגורים אשר תחשב כדירת מגורים יחידה לצורך זכאות בפטור ממס שבח במכירת דירת מגורים מזכה;
- (3) תקופה למכירת דירת מגורים מזכה הזכאית לפטור חד פעמי ממס שבח.

סעיף 4

מוצע לקבוע כי שר האוצר יהיה רשאי, בצו, להאריך את התקופה הקובעת, בתקופות נוספות שלא יעלו על שלושה חודשים כל אחת, אם נוכח כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות הארכה עקב המצב הבטחוני המיוחד כהגדרתו בסעיף המוצע, ובלבד שמשך ההארכה הכולל לא יעלה על תשעה חודשים. הארכה כאמור יכול שתהיה דרך כלל או לעניינים מסוימים לפי החוק המוצע.